

AGJENCIA KOSOVARE E PRIVATIZIMIT
KOSOVSKA AGENCIJA ZA PRIVATIZACIJU
PRIVATISATION AGENCY OF KOSOVO

Izazovi sa kojima se suočava Kosovska agencija za privatizaciju su znatni.

Pozitivne promene su u toku

Kosovska agencija za privatizaciju izvršava svoje odgovornosti i posvećena je podržavanju privrede Kosova.

Sadržaj	Strana
Izjava Predsedavajućeg	3
Pregled	4
Izjava Upravnog direktora	6
Organizaciona struktura	7
Privatizacija	8
Likvidacija	12
Liste radnika 20%	15
Analiza rezimea	17
Korporativno upravljanje	18
Strategija	20
Politika, ciljevi i koristi od izmene Zakona o KAP-u	21
Politika, ciljevi i koristi od Novog Zakona o Reorganizaciji	22
Politika, ciljevi i koristi od izmene Zakona o PKVS	23
Zaključak	24

Kontakt detalji KAP-a

Glavno sedište KAP-a

Ul. Ilir Konushevci Br. 8,
10 000 Priština, Kosovo,
Tel: 038 500 400,
E-mail: info@pak-ks.org

Regionalna kancelarija u Prištini:

Kontakt osoba: Ekrem Ademi – Šef regionalne kancelarije
Adresa: Ul. Rexhep Mala Br. 2, Priština
(blizu Riinvest-a)

Regionalna kancelarija u Peći:

Kontakt osoba: Ardita Lokaj - Šef regionalne kancelarije
Adresa: Ul. Vëllëzërit Gërvalla, Zgrada Onix I sprat, Peć
(blizu željezničke stanice)

Regionalna kancelarija u Prizrenu:

Kontakt osoba: Nexhat Elshani - Šef regionalne kancelarije
Adresa: Ul. Pushkatarëve Br. 9, Prizren
(kod Šadrvana)

Regionalna kancelarija u Mitrovici:

Kontakt osoba: Muhamedin Hetemi - Šef regionalne kancelarije
Adresa: Ul. Mbretëresha Teutë, Mitrovica
(blizu sportskog centra)

Regionalna kancelarija u Gnjilanu:

Kontakt osoba: Zeqirja Morina – Šef regionalne kancelarije
Adresa: Ul. Bujanovci, Gnjilane
(Fabrika baterija IBG)

Izazovi sa kojima se suočava Kosovska agencija za privatizaciju su znatni. Fundamentalni pregled pravnog okvira i radne prakse Agencije je iskazao potrebu za dalekosežnim promenama. Agencija i njeni zakoni o upravljanju treba da budu restrukturirani i to se neće desiti preko noći, ali pozitivne promene su sada u toku.

Učinak KAP-a u privatizaciji je uglavnom bio uspešan ali ne može se isto reći i za likvidaciju.

Tokom protekle dve godine, Agencija i mnoge njene zainteresovane strane su ispitivale učinak likvidacije i neuspeh raspodele od skoro € 530 miliona povereničkih fondova zakonitim poveriocima, vlasnicima i konačno Vladi Kosova. Ova pitanja su dovela Agenciju da fundamentalno preispita proces likvidacije i uporedi ga sa onim u drugim zemljama u regionu, zajedno sa Principima Svetske banke za Efektivna prava poverilaca i sisteme nesolventnosti; sa iznenađujućim rezultatima.

Prvo, Kosovski proces likvidacije je dizajniran da poštuje uslove Sveobuhvatnog predloga za rešenje statusa Kosova sa posebnim akcentom na zaštitu interesa i ljudskih prava manjina. Rezultat je bio veoma složen postupak sa slojevima pregleda koji su jedinstveni za Kosovo u kombinaciji sa sistemom žalbe koji se u praksi pokazao neizvodljiv. Nenamerno, legislacija je išlo protiv samog interesa koji je bila dizajnirana da zaštiti, negirajući prava potraživača da budu plaćeni i stvarajući poteškoće za radnike koji su imali pravo na šemu od 20%.

Kosovo, za razliku od bilo koje druge zemlje u regionu, ima nezavisno imenovane članove komisije za likvidaciju, komisije za razmatranje, Sekretarijata odbora KAP-a i tri neizvršne članove odbora KAP-a. Postalo je očigledno da je zakon KAP-a prema nacrtu naročito neodgovarajući u pogledu omogućavanja efikasne likvidacije i sposobnosti Agencije da izvrši raspodelu radnicima prema šemi od 20% koja je nepovratno kompromitovana nedostacima u strukturi i funkcionisanju Posebne komore Vrhovnog suda ne pominjući neuspeh tog suda da prizna KAP i pruži Agenciji pravo na pravično suđenje.

U aprilu 2011, Vlada je usvojila naše zaključke i to je re-

zultiralo formalnim pregledom pravnog okvira kojeg je predvodio Ministarstvo za ekonomski razvoj (MER). KAP-u i MER-u je drago da imaju priliku da se naširoko konsultuju sa ministarstvima, donatorskom zajednicom, Kancelarijom za veze Evropske Komisije (KVEK), Međunarodnim civilnim predstavnikom (MCP) i EULEX-om o predloženim promenama. Kao rezultat ove kombinacije faktora, tri nova nacrti zakona su pripremljena. Naime, novi zakon o KAP-u, novi Zakon o Reorganizacije određenih preduzeća i prerađeni Zakon o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova. Ovom složenom i detaljnom procesu prethodila je priprema dokumenata o politici za upravljanje procesom izrade koji su priloženi kao dodaci ovom Specijalnom izveštaju za zainteresovane grupe.

Sa donošenjem ovih novih zakona, KAP će nastaviti da blisko saraduje sa Vladom Kosova sa širim ciljem da pomogne izgradnju žive i održive ekonomije. KAP ceni velikodušnu podršku u vidu granta koji je primila tokom poslednje tri godine od KVEK-a i raduje se njenim daljim vrednim savetima i konsultovanjima u narednim godinama. KAP je takođe zahvalna za ogromnu podršku koju su pružili MCP, Američka ambasada i USAID.

Ubrzanjem razmatranja pravnog okvira KAP-a, Vlada je priznala značaj Agencije za razvoj kosovske ekonomije i u potpunosti podržava dalekosežne promene koje treba da se dogode da bi se omogućilo blagovremeno okončanje procesa privatizacije i likvidacije. Izazovi sa kojima se KAP suočava su znatni. Agencija i njen upravni zakoni treba da budu reorganizovani i to se nije dogodilo preko noći, ali pozitivne promene su sada u toku.

Dino Asanaj

Predsedavajući Upravnog odbora KAP-a

Pregled

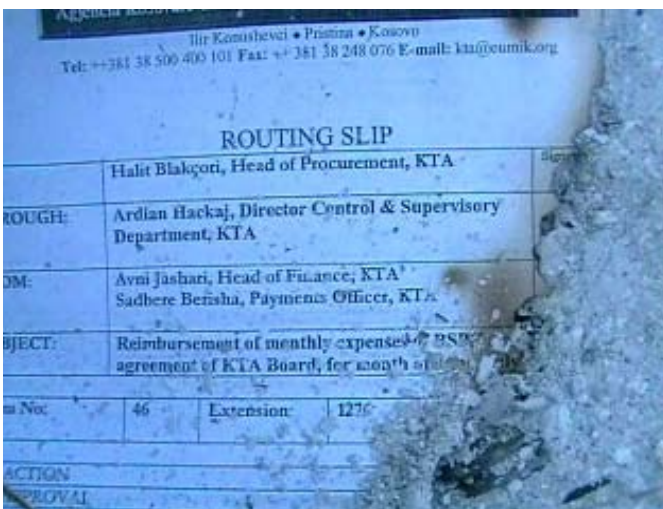
Mandat

Kosovska agencija za privatizaciju (KAP) je nezavisno javno telo (u skladu sa članom 142 Ustava Republike Kosovo), koja vrši svoje funkcije i odgovornosti sa punom autonomijom. Agencija poseduje punu pravnu ličnost, a posebno poseduje sposobnost da sklapa ugovore, stiče, drži i raspolaze imovinom i ima sva podrazumevana ovlašćenja da u potpunosti obavlja zadatke i ovlašćenja koja su joj dodeljena Zakonom o Kosovskoj agenciji za privatizaciju.

KAP ima široka ovlašćenja nad društvenim preduzećima (DP), uključujući i ovlašćenje da privatizuje i likvidira preduzeća, dok KAP izvršava ova ovlašćenja na osnovu člana 159 Ustava Republike Kosovo.

Osnivanje

KPA je prestao sa radom 30 juna 2008. god., dok je zakon o KAP-u donešen 15. juna. Ali tek na kraju avgusta su predstavnici KAP-a (uz pomoć Kosovske policije) dobili pristup bivšim kancelarijama KPA. Bili smo začuđeni kada smo saznali da je cela dokumentacija i kancelarijska oprema bila uklonjena i u dvorištu glavnog sedišta su pronađeni tragovi spaljenih dokumenata, a neke kante za smeće su bile pune originalnih i poverljivih dokumenata. Dokumenti su takođe nestali iz svih pet bivših regionalnih kancelarija KPA.

Sve gore navedeno je prijavljeno odgovarajućim institucijama Republike Kosovo i tadašnjim zainteresovanim stranama. Zatim je kancelarijska oprema i relevantna dokumentacija vraćena, i tek na početku 2009. god. je KAP ponovno okupila organizaciju i zaposlila puno osoblje.

Primetno je da su rad KAP-a, finansijske izjave, finansiranje donatora, poverenički fondovi itd, detaljno revirirani od strane Kancelarije Generalnog Revizora Kosova, spoljnih nezavisnih revizija i naravno od KAP-ove jedinice za unutrašnju reviziju. Ove revizije su obezbedile potrebne garancije u pogledu nivoa transparentnosti, korektnosti i profesionalizma Agencije u obavljanju svojih dužnosti.

Od svog osnivanja, KAP je u potpunosti u skladu sa postojećim zakonodavstvom redovno izveštavao Skupštini Republike Kosovo, Vladi Republike Kosova i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, kroz izveštaje o radu (KAP Izveštaj o radu 2008 - 2009), kroz kvartalne izvještaje te i na godišnjem nivou (Godišnji izveštaj za 2009 i 2010), kao što je sažeto u tabeli ispod:

Izveštaji za relevantne organe i institucije	Kvartalni izveštaji	Godišnji izveštaji	Drugi izveštaji	Godina
KPA (6 godina rada)	0	0	0	ranije - 2008
KAP (3 godine rada)	2	0	0	2008
	4	1	1	2009
	4	1	0	2010
	2 – i u toku	U toku	U toku	2011
Ukupno	12 - i u toku	2	1	Ukupno različitih izveštaja za Skupštinu Republike Kosovo– 23.

Pored toga, aktivnosti Agencije se objavljuju na zvaničnom sajtu (www.pak-ks.org), gde su slobodno dostupni za javnost i medije detalji o svim krugovima privatizacije, prodaja imovine putem likvidacije i liste radnika za 20%. Sajt takođe sadrži detalje zakona o upravljanju, uredbi i pravila tendera. Postoji i deo koji pruža detalje o Upravnom odboru, slobodnim radnim mestima, nabavci i izveštajima koji su izdati od strane Agencije. Kao i u mnogim drugim sajtovima, sajt Agencije obuhvata sekcije o Kosovu, medijske i novinske izveštaje te i korisne linkove ka drugim sajtovima.

Odlučni smo da učinimo sve što je moguće da radimo na promenama, da ponovo izgradimo temelje i podupremo sposobnost agencije da završi likvidaciju u narednih pet godina i da kroz uspešnu privatizaciju i likvidaciju obnovimo poverenje svih zainteresovanih strana u organizaciji i značajno doprinosimo izgradnji živog, uspešnog i održivog privatnog sektora na Kosovu.

Period od tri godine od osnivanja KAP-a je bio težak. Počevši od juna 2008 i imajući u vidu činjenicu da primopredaja od strane prethodnika Agencije (KPA) nije izvršena i uzimajući u obzir dokaze o pokušaju uništenja dosijea i dokumenata u dvorištu glavnog sedišta, trebalo je vremena, i to do početka 2009. god. da se vrate dosijei i kancelarijska oprema i da se kompletira zapošljavanje osoba. Pravno nametnuta potreba da treba postojati nezavisni predstavnici u svim ključnim organima likvidacije je efektivno i u potpunosti zaustavila likvidaciju tokom 2009. god. i početkom 2010. god., zbog kašnjenja u imenovanju ili postavljanju određenih osoba.

U međuvremenu, KAP bila je pod pritiskom mnogih zainteresovanih strana da ispuni svoje odgovornosti i suočila se za potražnjom za raspodelu sredstava (posebno od strane radnika koji su protestovali). Agencija je uvek nastojala da bude posvećena podržavanju razvoja privatnog sektora na Kosovu putem privatizacije i prodaje preostale imovine putem likvidacije. Agencija je završila otprilike 60% od procesa privatizacije ali likvidacija akcija od 600 društvenih preduzeća je u ranoj fazi i Agencija nije pomognuta činjenicom da je nasledila od KPA veoma lošu metodologiju likvidacije; zadnjom je trebalo godinu dana institucionalnog razvoja da bi se popravila uz pomoć tehničke podrške koja je finansirana od strane KVEK.

Tokom perioda do avgusta 2011, Agencija je bila opterećena komplikovanim pravnim okvirom koji je uzimao puno vremena i borila se da napreduje sa likvidacijom. Ona je takođe pretrpela od neprekidnog protivljenja od strane Specijalnog predstavnika Generalnog sekretara UN koji je insistirao da ima isključivo pravo da zastupa KPA u sudskim postupcima, pogled koji je podržan od strane Specijalne komore Vrhovnog suda Kosova (SCSC).

Kao deo naše posvećenosti vladi i narodu Kosova, Agencija je napravila šemu "privremene raspodele" da ublaži teškoće koje su nanete radnicima koji imaju prava na 20%

i isplaćeno je skoro € 42 miliona. Ali ima još mnogo toga da se uradi sa preko € 60 miliona koja su ostala da budu isplaćena i mnogo ovoga se odlaže zbog sporog odlučivanja od strane PKVS o spornim listama. Prošle jeseni, Agencija je završila sa otvaranjem satelitskih kancelarija u tri enklave gde je zaposlena lokalna uprava i mi smo imamo uspeha u pružanju usluga privatizacije i likvidacije u teškoj političkoj klimi.

Kao deo našeg dugogodišnjeg plana rada, organizaciona struktura i tim rukovodstva će biti obimno restrukturirani da reflektuju prerađene prioritete i da KAP više odgovara svojoj svrsi.

Jedan od prioriteta je da se obezbedi da pouke koje su uzete iz pregleda pravnog okvira budu korišćene u razvoju novih politika i procedura i da se doprinese sveobuhvatnom pregledu o tome kako Agencija upravlja likvidacijom.

Sa protokom vremena, Agencija će postati manja organizacija ali ključni deo mandata je da potpuno završi sa poslom. Što ranije privatizacija i likvidacija budu završene, brže će napredovati privatni sektor i doći će do ekonomskog rasta i razvoja.

Odlučni smo da učinimo sve što je moguće da se radi na promenama, da ponovo izgradimo temelje i podupremo sposobnost agencije da završi likvidaciju u narednih pet godina i kroz uspešnu privatizaciju i likvidaciju obnovimo poverenje svih zainteresovanih strana u organizaciji i značajno doprinosimo izgradnji živog uspešnog i održivog privatnog sektora na Kosovu.

Shkelzen Lluka
Upravni direktor

Organizaciona struktura

Organizaciona struktura KAP-a, kao što je određeno Zakonom KAP-a sastoji, se od četiri funkcionalnih oblasti: Upravni odbor KAP-a kao telo odlučivanja, a zatim izvršni deo Agencije sastoji se od Odeljenja Prodaje imovine (RI), Odeljenja Korporativnog upravljanja (KO) i Izvršnog ogranka koji je pod direktnim nadzorom rukovodstva Agencije, dok Jedinica za Unutrašnju reviziju i Jedinica za Štampu i Odnose s javnošću direktno izveštava rukovodstvu Agencije i u određenim stvarima Upravnom odbor.

Struktura KAP-a

Odbor direktora

Upravni direktor

Divizija za RS

Privatizacija + Likvidacija

Divizija ZU

**Kontrola i nadzor,
Nadgledanje, Direktna
Uprava i Trepča**

Regije

**5 regionalnih kancelarija:
Priština, Mitrovica, Gnjilane,
Prizren, Peć**

3 Satelit Kancelarije: Leposavic,

**Prava, Revizija,
Administracija,
Kadrovska služba**

Gorenavedena struktura će biti izmenjena u skladu sa novim zakonom KAP-a i revidirana struktura će biti postavljena do kraja 2011. god.

Institucionalna saradnja i interakcija

Od svog osnivanja, KAP je stupio u važne sporazume (ozvaničeni preko Memoranduma o razumevanju) sa nekoliko kosovskih institucija, kao što su:

- Ministarstvo unutrašnjih poslova (Provere istorijata investitora)
- Ministarstvo trgovine i industrije (Promene registra poslovanja samo uz saglasnost KAP-a)
- Ministarstvo javnih službi (Zauzimanje imovine DP od strane kosovskih institucija)
- Centralna banka Kosova (Uslovi za održavanje povereničkih fondova)
- Poreska uprava Kosova (Prenos poreskih obaveza na investitore i oporezivanje DP).

Na kraju treba napomenuti da je donošenje Zakona Br.03/L-226 o dodeli za korišćenje i razmenu nepokretne imovine Opštine, kamen temeljac sa značajnim pozitivnim uticajem na odnos između KAP-a i opštinama ka zajedničkom cilju za poboljšanje blagostanja građana Republike Kosovo. Osnovni cilj zakona je određivanje procedura prema kojima opštine mogu da dodele trećim licima svoju opštinsku nepokretnu imovinu **kao i postavljajući procedura kojim se omogućava razmena opštinske nepokretne imovine sa društvenom nepokretnom imovinom koja je pod administracijom KAP-a, za javnu korist.**

Privatizacija

Privatizacija je bio neprekidan proces od 2002. god. i opšti rezime je kako sledi:

Postoje 600 DP-a koja su navedena u registru KAP-a. Otprilike 400 njih se smatraju održivim poslovanjima ili imaju imovinu koja je pogodna za privatizaciju, a sa ostalim 200 će se postupati kroz proces likvidacije.

Gotovo 300 DP je do sada privatizovano u celosti ili delimično kroz stvaranje 619 NP-a a uspešno je završeno dodatnih 175 likvidacionih prodaja različite imovine. Zato je pošteno da se kaže da sa nekim značajnim izuzecima, većina velikih DP su već privatizovana i privatizacija u opštem smislu je na dobrom putu ka završetku.

Tokom mandata KPA, metode koje su bile korišćene za prodaju imovine putem privatizacije su takozvani Obični spin-off (OSO), Uslovni Spin off (USO), Poseban Spin-off i na kraju likvidacione prodaje.

Dok OSO nije imao uslova pored najviše ponuđene cene koja bi odredila najpovoljniju ponudu sa jednim krugom nadmetanja, USO i PSO je pored najviše cene (50% poena) imao i određivanje najpovoljnije ponude na osnovu obaveza za zapošljavanje (25% poena) i obaveza ulaganja (25% poena) od strane ponuđača, i pored toga bilo je dva kruga nadmetanja, gde su u drugom krugu nadmetanja bili uključeni samo tri najviša ponuđača iz prvog kruga.

KAP je nastavila sa metodom OSO za prodaju imovine, što znači da se pobednik određuje po najvišoj ponuđenoj ceni, u jednom krugu nadmetanja, ali u posebnim slučajevima KAP može zahtevati odgovarajuće stručnosti od potencijalnih ponuđača i u određenim sektorima pružanje razumnog uveravanja u pogledu uspeha ovakvih privatizacija.

Osim toga, KAP je primenjivala politiku koja određuje da u slučaju da se pobednički ponuđač povlači, pored oduzimanja depozita ponude (u slučajevima neizvršenja obaveza) Novo Preduzeće biće ponuđeno drugom ili trećem ponuđaču i to jedino ako pristanu na cenu koja je ponuđena od strane prethodnog pobedničkog ponuđača.

Ova politika je pomogla u sprečavanju neuspeha koji su opaženi u početnim KPA krugovima privatizacije. Ona takođe pomaže u otklanjanju eventualnih tajnih dogovora i prinuda tokom tenderskog procesa. Svaka najpovoljnija ponuda, pre bilo kakvog zaključka prodaje, podleže zatvorenoj verifikaciji od strane specijalizovane jedinice policije u proceduri provere istorijata.

Druga inicijativa KAP-a je otvaranje satelitskih kancelarija u Leposaviću, Štrpcu i Gračanici. To je dovelo do privatizacije nekoliko DP i njihove imovine u severnim opštinama Republike Kosova. Kao posledica toga, KAP je postao jedan od retkih institucija u Republici Kosova, koje je uspostavila svoju vlast i izvršila svoj mandat na celoj administrativnoj teritoriji Republike Kosovo.

Sa uspostavljanjem uprave Misija Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) na Kosovu 1999, misija UNMIK-a je organizovala izdavanje pod zakup (komercijalizaciju), u periodu od 10 godina, određenog broja strateški važnih društvenih preduzeća. Do sada, od prvobitnih 18 ugovora o komercijalizaciji, samo jedan je ostao da bude rešen, naime Fapol u Podujevu, a od ostalih, ili su ugovori o komercijalizaciji prekinuti ili ta DP i njihova imovina su bili predmet privatizacije.

Jedna značajna komercijalizacija, slučaj Shar Cement, bila je predmet privatizacije koja je uspešno završena u decembru 2010. Ugovor o komercijalizaciji pružio je zakupcu pravo da kupi fabriku u poštenoj tržišnoj ceni i to je obavezalo Agenciju da uđe u direktne pregovore sa zakupcem, Titan Group. Agencija je imenovala savetnike međunarodnih transakcija da pomognu u pregovorima i postignuta cena od €30.1 miliona je bila na najvišem spektru procene savetnika transakcije. Osim toga, kupac se obavezao za dodatne kapitalne investicije u iznosu od €35 miliona u periodu od 5 godina i garantovao je radna mesta za sve sadašnje radnike za naredne 3 godine.

Tokom šest godina njenog postojanja, KPA je izvršila 30 talasa privatizacije što je dovelo do prodaje 418 NP-a i 36 prodaja putem likvidacije. U poređenju, KAP je imala 22 kruga privatizacije od 19. novembra 2008. (manje od tri godine) čime je došlo do uspešne prodaje 201 NP-a i 139 prodaja imovine putem likvidacije. Ukupna kombinacija do sada stiže do 794 ugovora (PSO, USO, OSO i prodaje putem likvidacije), kao što je opisano u tabeli ispod:

Ugovori potpisani od strane KPA tokom 6 godina – ukupno 30 kruga privatizacije			
Br.	Metoda prodaje	Br. Potpisanih ugovora	€ Vrednost potpisanih ugovora
1	Posebni Spin – off	24	91,723,495
2	Spin – off	381	244,556,961
3	Uslovni Spin-off	13	15,358,885
4	Likvidacija	36	4,293,164
	Međuzbir	454	355,932,505
Ugovori potpisani od strane KAP-a tokom 3 godine – ukupno 22 kruga privatizacije			
Br.	Metoda prodaje	Br. Potpisanih ugovora	€ Vrednost potpisanih ugovora
1	Posebni Spin – off	1	103,000
2	Spin – off	199	144,601,634
3	Uslovni Spin-off	1	335,000
4	Likvidacija	139	27,662,116
	Međuzbir	340	172,701,750
Ukupno ugovora koji su potpisani od strane KPA/KAP – ukupno 52 kruga privatizacije			
Br.	Metoda prodaje	Br. Potpisanih ugovora	€ Vrednost potpisanih ugovora
1	Posebni Spin – off	25	91,826,495
2	Spin – off	580	389,158,595
3	Uslovni Spin-off	14	15,693,885
4	Likvidacija	175	31,955,280
	UKUPNO KPA/KAP	794	528,634,255

Kao što se može videti iz gore navedenog, prodaja putem privatizacije i likvidacije je proizvela € 528,6 miliona i 20% od ovog je izdvojeno u korist radnika koji ispunjavaju uslove za šemu od 20%. Kada se završi privatizacija jednog DP-a sledeći korak je prodaja preostale imovine i onda se treba baviti sa potraživanjima od strane poverilaca i vlasnika putem likvidacije.

U međuvremenu, dok se likvidacija ne završi, prihodi od privatizacije i likvidacije se drže u poverenju od strane Centralne Banke Republike Kosovo (CBRK). Ovi poverenički fondovi takođe uključuju sve prihode od privatizacije i likvidacije koji su sprovedeni od strane prethodnika agencije (KPA).

Od osnivanja KAP-a u avgustu 2008, KAP je u nekoliko navrata, tražila pojašnjenja o bezbednosnoj politici i procesu donošenja odluka u CBRK u vezi sa fondovima i posebno o izuzetno niskoj kamatnoj stopi koja se sada zarađuje (0.1% godišnja kamatna stopa).

Da bi se rešilo ovo pitanje, KAP je potpisala Memorandum o razumevanju sa CBRK u avgustu 2010 koji u suštini reguliše odnos između KAP-a i CBRK u pogledu bezbednosti i ulaganja povereničkih fondova. Kao rezultat toga, značajan deo povereničkih fondova koji su držani u tekućim računima, prebačeni su u oročene depozite po preporuci CBRK i u skladu sa njenim finansijskim i bankarskim politikama. Nakon Memoranduma o razumevanju i sprovođenja preporuka CBRK, zarađena kamatna stopa je sada oko 8 (osam) puta veća (ili oko € 5 miliona više) od one koja bi bila ako bi povereničkih fondova ostali u tekućim računima.

Privatizacija i poljoprivredno zemljište

KAP nastavlja sa privatizacijom poljoprivrednog zemljišta, sa unapred određenom namenom. KAP ne može promeniti namenu određenih zemljišnih površina i to je jasno propisano u svim materijalima privatizacije, s obzirom na činjenicu da takva ovlašćenja pripadaju Skupštinama opština (Zakon o poljoprivrednom zemljištu Br.02/L-26 i takođe je regulisano Zakonom o prostornom planiranju i Zakonom o zaštiti životne sredine).

Sledeća tabela pokazuje da je na samom početku, u ukupnom portfoliju zemljišta, KPA/KAP-u povereno 46,145 hektara, od čega je KPA prodala 23,930 hektara. Do sada, KAP je prodala 4,912 hektara. Kada je reč o

su u rukama više od 70 DP-a.

Drugim rečima, proces prodaje zemljišta DP-a na Kosovu je u velikoj meri završen od strane KPA, sa preostalim portfolijem koji se sastoji od osnovnih preduzeća, čija prodaja zahteva rešavanje skupa teških pravnih i drugih problema. Vredno je napomenuti da, bez obzira na pitanja tranzicije, procesi i procedure koje su korišćene od KAP-a nasleđene su od KPA, i veruje se da odražavaju najbolju međunarodnu praksu (kako se čini razvijene su od strane međunarodnih stručnjaka, uz podršku međunarodnih konsultanata).

Što se tiče komentara da li bi prodaja u velikim

Status	Hektara	%
Prodato od KPA	23,930	52%
Prodato od KAP	4,912	11%
Prodato u likvidaciji	265	1.6%
Treba da se proda	17,038	35.4%
Ukupno	46,145	100%

prodaji, četiri transakcije u ukupnom iznosu od 543 hektara su bile zapravo ponovljene ponude ponuđenih parcela od strane KPA i za koje su ponude bile odbijene. Ipak nedavni postupci pokazuju da je KAP bila u mogućnosti da više nego udvostruči neke od prethodnih ponuda.

Ukratko, ostatak portfolija od nešto više od 17,000 hektara zemlje, koja treba da se proda, prostire se na preko skoro 90 DP-a. To je, međutim, sama po sebi pogrešna slika jer analiza pokazuje da: od preko 17,000 preostalih hektara, skoro 75% ili više od 12,000 hektara pripada samo sedam DP-ima, dok je 24% ili više od 4,000 hektara pod kontrolom devet DP-a, ostavljajući preostali iznos od skoro 1% a to su manje parcele koje

parcelama dovodila do loših rezultata, nema pravog dokaza o tome, naročito kada se uzme u obzir da su male parcele neminovno neodržive za poljoprivredu i u takvim slučajevima gotovo uvek nepokretna imovina ima prednost. Osim toga, prema analizi koja je izvršena od strane KAP u odnosu na cene zemljišta, indikacije na osnovu rezultata, do danas, pokazuju da je KAP više nego udvostručila prosečnu cenu po hektaru prodanog zemljišta u odnosu na KPA. Kako je gore rečeno, KAP je uspela da postavi učinak na višem nivou nego što je KPA, kao što pokazuje priložena tabela, a dok ukupne prosečne tržišne cene zemljišta na Kosovu pokazuju trend rasta, cene koje su postignute su izvrsne.

UKUPNO PRODATO ZEMLJIŠTE KPA/KAP				
Veličina parcele u hektarima	Broj parcela	Ukupno hektara	Plaćena cena	Prosečna cena po hektaru
<5	133	91	20,390,616 €	224,188 €
>5<10	11	82	3,803,354 €	46,513 €
>10<100	85	4,294	26,786,851 €	6,238 €
>100<500	66	14,003	34,360,799 €	2,454 €
>500<1000	4	3,009	3,501,090 €	1,163 €
<1500	2	2,346	5,398,332 €	2,301 €
<2500	1	2,200	4,302,900 €	1,956 €
UKUPNO	302	26,025	98,543,942 €	uk/ pros/cen/he 3,786 €

Idući napred, KAP će se fokusirati na svoju strategiju da završi zadatak privatizacije i likvidacije, uključujući i poljoprivredno zemljište.

Trepča

Trepča je konglomerat sa imovinom i ograncima koji se nalaze u gotovo svim regionima zemlje, uključujući i severni deo Republike Kosovo. Njeno mineralno bogatstvo je predmet žestoke rasprave stručnjaka o proceni u rasponu od € 8 do € 12 milijardi. U bivšoj Jugoslaviji bio je jedan od najvećih poslodavaca sa više od 20,000 radnika. Trepča je sačinjena od 40 pomoćnih preduzeća što uključuje njene glavne mineralne i metalurške komponente, prerađivački kapacitet i druge industrijske proizvode kao i podržavanje uslužnih aktivnosti za proizvodnju, preradu i tehničku podršku. Većina od njih su na teritoriji Republike Kosovo ali ima takođe i u inostranstvu. Stoga, bez ikakve sumnje Trepča ima izvanredan značaj za Republiku Kosovo i njene građane, i od ključne je važnosti za ekonomiju, društvo i politiku zemlje i uistinu i za neke od svojih suseda.

Trepča konglomerat nije bio imun od političkog sukoba i privremenih mera tokom Miloševićevog režima i počele su se pojavljivati strane sa "potraživanjima" nad imovinom što je rezultiralo u suspenziji izvršenja kao rezultat "moratorijuma" koji je postavljen od strane PKVS prateći zahtev od strane SPGS UNMIK-a. U novembru 2005, UNMIK je izdao Uredbu (2005/48) o Reorganizaciji i restrukturiranju određenih preduzeća. Iz kasnijeg uviđanja je jasno da je Uredba 2005/48 manje od idealne i, ako bi bila korišćena, dovela bi do ostavljanja sudbine Trepče pod kontrolu administratora privatnog sektora. Kao posledica toga, 2005/48 je zamenjena sa novim Zakonom o reorganizaciji koji će obezbediti da reorganizacijom Trepče upravlja i kontroliše Agencija u korist građana Republike Kosovo. Agencija će imati moć da angažuje usluge međunarodnog rudarstva i stečajne stručnjake za dizajniranje plana reorganizacije koji će najbolje odgovarati ovom kompleksu preduzeća, zajedno sa specijalizovanim pravnim stručnjacima koji će se baviti potraživanjima.

Agencija je i dalje uverena da svaki plan za revitalizaciju Trepče treba da se desi što je pre moguće, ali mora biti u skladu sa međunarodno priznatim standardima u pogledu reorganizacije i restrukturiranja

strateških preduzeća. Ovo će zahtevati značajno angažovanje svih relevantnih zainteresovanih strana jer uspešna revitalizacija Trepče u suštini podrazumeva da preduzeće treba da bude oslobođeno od nasleđenih problema i preduzeću treba dati mogućnost da ponovo procveta.

Brezovica

Turistički centar Brezovica nalazi se u Štrpcu, opština koja se nalazi u jugozapadnom delu regiona Gnjilana i njegovi ski liftova idu pravo do granice sa Republikom Makedonijom na jugu.

DP Brezovica Ski centar je jedini zimski turistički centar na Kosovu koji ima izuzetne prirodne uslove za skijanje. Preduzeće trenutno zapošljava 225 ljudi koji uglavnom rade u objektima hotela. Zbog činjenice da na Kosovu ne postoje slične atrakcije, Brezovica nema značajne lokalne konkurente zimskog turizma. Brezovica ima sve preduslove da postane jedan od najboljih atrakcija za rekreaciju/skijalište u ovom delu Balkana. On pruža atraktivan pogled sa Šar planine i nudi odlične klimatske uslove koji omogućavaju skijanje od novembra do maja.

Ali Brezovica zahteva značajne investicije i veoma pažljivo planiranje. Agencija je u bliskoj saradnji i uz podršku KVEK-a na Kosovu uspeła je da pripremi plan za budući razvoj i širenje u ovoj zoni, i trenutno planira potrebne korake pred privatizaciju.

Likvidacija

Postoji 600 DP-a koja su pod mandatom KAP-a i sva će biti predmet likvidacije jer je to jedini legalni dostupni način da se identifikuju poverioci i vlasnici koji imaju pravo na prihod od privatizacije i bilu koju imovinu koja je prodana tokom procesa likvidacije.

KPA je započela 120 likvidacija, međutim nije bila u stanju da ih završi iz različitih razloga, ali značajan uzrok bio je nedostatak likvidacione metodologije i osnovnih alatki za upravljanje likvidacijom. KAP je započeo još dodatnih 59 likvidacija i započela je niz prodaje imovine putem likvidacije. Jasno je da je program likvidacije u ranoj fazi, sa samo dve završenih likvidacija u vreme pripremanja ovog izveštaja.

U principu, likvidacija se može podeliti u tri komponente; realizacija imovine, rešavanje potraživanja i raspodela fondova poveriocima koji ispunjavaju uslove i svaki višak će ići na kosovski budžet. Ali najveći deo vremena ide na rešavanju potraživanja. Na kraju ovog dela izveštaja priložena je tabela koja pokazuje vremenski okvir likvidacije u skladu sa postojećim zakonima. Iz ovog dijagrama se može videti da je minimalan rok 42 meseci (u praksi to je mnogo duže kada dođe do kašnjenja koja su izvan kontrole Agencije - kao što su kašnjenja u sudovima). Procenjuje se da će kombinovani efekat iz promena Zakona KAP-a i Zakona o PKVS rezultirati smanjenjem vremenskog okvira sa 42 meseci na 20 meseci.

Jasno je da su likvidacije uzimale suviše vremena i trebalo je rešiti izuzetno sporo zatvaranje slučajeva. Razne procene na bazi postojećeg zakonodavstva i prakse pokazuju da će biti potrebno 18 do 20 godina da se završi proces likvidacije sa veoma znatnim troškovima koji se procenjuju da su više od € 100 miliona.

Agencija je pregledala sve oblasti aktivnosti i izvršila je poređenje kosovskog zakona i propisa sa drugim zemljama u regionu. Ovaj pregled je takođe posebno uzeo u obzir Preporučene Principe Svetske banke za Efikasna prava poverilaca i sisteme nesolventnosti. Posebna pažnja je posvećena obradi i isplaćivanju potraživanja (komponenta koja od svih sistema nesolventnosti uzima najviše vremena).

Iz ovog pregleda je postalo očigledno da su nedostaci u nekoliko frontova doprineli problemima na Kosovu. Takođe, bilo je unutrašnjih i spoljašnjih faktora koji su uticali na ishode i sve to treba da se reši ako bi se našlo

neko rešenje.

Prvo, kosovski proces likvidacije je dizajniran da poštuje zahteve Sveobuhvatnog predloga za rešenje statusa Kosova sa posebnim akcentom na zaštitu interesa i ljudskih prava manjina. Rezultat je bio veoma složen postupak sa slojevima pregleda koji su jedinstveni za Kosovo u kombinaciji sa sistemom žalbe koji se u praksi pokazao neizvodljiv. Nenamerno, legislacija je išla protiv samih interesa kojih je bila dizajnirana da štiti, negirajući prava potraživača da budu plaćeni i stvarajući poteškoće za radnike koji su imali pravo na šemu od 20%. Kosovo, za razliku od bilo koje druge zemlje u regionu, ima nezavisno imenovane članove komisije za likvidaciju, komisije za razmatranje, Sekretarijata odbora KAP-a i tri neizvršne članove odbora KAP-a. Postalo je očigledno da je zakon KAP-a prema nacrtu naročito neodgovarajući u omogućavanju efikasne likvidacije i sposobnost Agencije da izvrši raspodelu radnicima prema šemi od 20% je nepovratno kompromitovana nedostacima u strukturi i funkcionisanju Posebne komore Vrhovnog suda ne pominjući neuspeh Suda da prizna KAP i pruži Agenciji pravo na pravično suđenje.

Na Kosovu, prvo određivanje da li će potraživanje biti prihvaćeno ili odbijeno počiva u Komisiji za likvidaciju (KL). Odbijeno potraživanje može biti upućeno od strane potraživača unutrašnjoj KAP Likvidacionoj komisiji za razmatranje (LKR) koju je predsedavao imenovani od strane ICO. Ako potraživač nije zadovoljan odlukom LKR –a, potraživač ima pravo da uputi potraživanje u PKVS i onda, kod sebe, PKVS ima još jedan žalbeni postupak. Drugim rečima, potraživanja mogu prolaziti kroz četiri procene pre nego što budu konačno utvrđene. Poređenja radi, većina jurisdikcija obezbeđuju dve faze odlučnosti, prva faza se izvršava od strane likvidatora a druga od strane sudova. Presudno, obezbeđena je i konačna žalba i može se uputiti Ustavnom sudu za pitanja koja se odnose na ljudska prava.

Struktura KL i LKR nije radila i odluke o potraživanjima često nisu bile saopštene potraživačima. U nekoliko slučajeva, potraživanja su odbijena jer nisu bila podneta na engleskom jeziku! Bilo je dosta očigledno da su mogle biti uvedene promene da bi se ubrzala obrada potraživanja, raspodela sredstava i zatvaranje slučajeva ne kompromitujući odgovornost

i transparentnost, ali ove promene bi bile moguće uvođenjem novih struktura.

Novi Zakon KAP-a predviđa zamenu strukture KL i LKR sa Upravom likvidacije (UL) čije će usluge pružiti i podržati panel profesionalnih firmi koje biti plaćene na osnovu rezultata obrađenih potraživanja i završenih likvidacija. Novi službenici biće izabrani na osnovu iskustva i sposobnosti u pružanju zahtevanih usluga. Radi olakšanja ovog aranžmana biće uspostavljen Okvirni ugovor (OU) i pružaoци usluga će izveštavati KAP-u koja će upravljati predajom i odobrenjem završenog posla.

Agencija je uverena da će novi zakon KAP-a obezbediti pravni okvir koji je usklađen sa Preporučenim principima Svetske banke za efektivna prava pov-

erilaca i sisteme nesolventnosti. Ovaj novi pravni okvir će ubrzati obradu potraživanja i minimalno 42 meseci koliko je bilo potrebno za obradu potraživanja po starom zakonu KAP-a biće sveden na maksimalno 20 meseci. Ne postoji teška statistika za model raspodele sredstava poveriocima i vlasnicima. Međutim, godišnje istraživanje poslovanja od strane Svetske banke pokazuje opseg između 2 i 3.3 godine za okončanje likvidacije za 8 zemalja u regionu.

Smanjenje vremenskog okvira likvidacije bi bilo izuzetno korisno za poverioce, vlasnike i kosovsku ekonomiju opširno. KAP trenutno drži skoro € 530 miliona povereničkih fondova koji su predodređeni za njene pravične potraživače a to uključuje budžet Kosova koja ima pravo na bilo koji višak od likvidacije.

Sledeća tabela je računalac koji pokazuje potrebne korake za okončanje likvidacije na osnovu postojećeg zakona. Novi zakon KAP-a u kombinaciji sa novim zakonom PKVS imaju za cilj smanjenje potrebnog vremena sa 42 meseci na najviše 20 meseci.

PROCES LIKVIDACIJE I POSTUPAK SA ŽALBAMA

Na osnovu Zakona KAP-a, Operativne politike KAP-a, UNMIK-ve uredbe "PKVS" 2008/4 i 2008/19 i Administrativne direktive 2008/6,

Br	Faza	Upravljačko telo	Korak	Preporuka	Spretno Računjanje				
					Aktivnost dana	(Kum. Dani od početka)	% Završeni (Dani)	Dani do završetka	% da bi ste završili (Dani)
1	Likvidacija	Komisija za Likvidaciju ("KL") (1 Član MCO)	1 Odluka odbora za likvidaciju DP		0	0	0%	1,264	100%
			2 Obaveštenje Likvidacije za poslovne registre	KAP Op Pol 6.4	5	5	0%	1,259	100%
			3 Minimum obaveštenje o prodaji imovine	KAP Op Pol 6.4 (d)	30	35	3%	1,229	97%
			4 Pregled knjiga i evidencija DP	KAP Op Pol 6.5	0	35	3%	1,229	97%
			5 Inventar imovine	KAP Op Pol 6.5	0	35	3%	1,229	97%
			6 Obaveštenja za sve poznate poverioce	KAP Op Pol 6.5	0	35	3%	1,229	97%
			7 Određivanje načina prodaje imovine	KAP Op Pol 6.5	0	35	3%	1,229	97%
			8 Oglašavanje likvidacije - Prvi Oglas	KAP Op Pol 6.5	0	35	3%	1,229	97%
			9 Oglašavanje likvidacije - Drugi Oglas	KAP Op Pol 6.5	0	35	3%	1,229	97%
			10 Objavlivanje spiska imovine za prodaju	KAP Op Pol 6.5	0	35	3%	1,229	97%
			11 Obaveštenje sudovima da suspenduje pravne radnje	UNMIK Uredba 2005/48 S.49.1	0	35	3%	1,229	97%
			12 Žalbe da se dobiju u roku od 60 dana od 2. oglasa	KAP Op Pol 6.9.1	60	95	8%	1,169	92%
			13 Organizovati prodaju imovine	KAP Op Pol 6.11.1 (Prodaja u roku od 60 dana od 2. oglasa)	0	95	8%	1,169	92%
			14 KL procena žalbi poverilaca	KAP Op Pol 6.9.2	30	125	10%	1,139	90%
			15 Obaveštenje KL o svojoj proceni žalbi poverilaca	KAP Op Pol 6.9.2	5	130	10%	1,134	90%
			2	Žalba 1 (Unutrašnja)	Komisija za pregled slučajeva likvidacije ("KPSL") -Predsedava	16 Žalba poverioca protiv procene žalbe KL	Zakon KAP-a S.24.3	60	190
17 Pregled KRLŽ procena žalbi KL	Zakon KAP-a S.24.6	60				250	20%	1,014	80%
18 Vreme dozvoljeno za pregled KRLŽ	Zakon KAP-a S.24.7	30				280	22%	984	78%
19 Obaveštenje o odluci KRLŽ	UNMIK 2008/6 S.69.3	14				294	23%	970	77%
20 Oglas KRLŽ u slučaju ne isporuke ili vraćanja obaveštenja	UNMIK AD 2007/1 S.8.3	14				308	24%	956	76%
21 Obaveštenje o žalbi poverioca protiv odluke KRLŽ	UNMIK 2008/6 S.69.5	30				338	27%	926	73%
3	Žalba 2 (prvi primer)	Sudsko veće PKVS	22 Žalba poverioca PKVS protiv pregleda KRLŽ	Zakon KAP-a S.24.8 & UNMIK 2008/6 S.28.2 (d)	270	608	48%	656	52%
			23 Odbrana KAP-a od žalbi da bude zavedena u PKVS	UNMIK 2008/6 S.29.1 - može da bude produžen od strane PKVS	30	638	50%	626	50%
			24 Protokol PKVS da razmotri žalbe	UNMIK 2008/6 S.28. Trajanje nije određeno-Procena	90	728	58%	536	42%
			25 Rok poverioca za dostavljanje ispravljenih žalbi	UNMIK 2008/6 S.28.5 Trajanje nije određeno-Procena	14	742	59%	522	41%
			26 Protokol PKVS da razmotri ispravljene žalbe	UNMIK 2008/6 S.28.5 Trajanje nije određeno-Procena	30	772	61%	492	39%
			27 Dopuna žalbe & odbrana odgovorom i prigovor	UNMIK 2008/6 S.30 Trajanje nije određeno-Procena	90	862	68%	402	32%
			28 Preliminarni izveštaj nakon završetka pismenog postupka PKVS	UNMIK 2008/6 S.34.1	30	892	71%	372	29%
			29 Naredjenja PKVS za dodatne dokaze	UNMIK 2008/6 S.34.3 Trajanje nije određeno-Procena	30	922	73%	342	27%
			30 Zahtev za određivanje presude zbog izostanka	UNMIK 2008/6 S.53.2	30	952	75%	312	25%
			31 Zahtev žalbenom veću PKVS	UNMIK 2008/6 S.59.1	60	1,012	80%	252	20%
4	Žalba 3 (drugi primer)	Žalba PKVS	32 Podnošenje odgovora na žalbu žalbenom veću PKVS	UNMIK 2008/6 S.61.1	60	1,072	85%	192	15%
			33 Postupak PKVS na žalbu i odgovor	UNMIK 2008/6 S.61.4 Trajanje nije određeno-Procena	60	1,132	90%	132	10%
			34 Odgovor i prigovor od strane stranaka na žalbu	UNMIK 2008/6 S.62	30	1,162	92%	102	8%
			35 Stranke mogu da podnesu dodatne dokaze žalbenom veću	UNMIK 2008/6 S.64	15	1,177	93%	87	7%
			36 PKVS odlaze žalbeni postupak	UNMIK 2008/6 S.65 Trajanje nije određeno-Procena	30	1,207	95%	57	5%
			37 Završna raspodela sredstava	Zakon KAP-a S.5.7 (b) u međuvremenu nije odobren	10	1,217	96%	47	4%
5	Kraj	KL (1 Član MCO)	38 Saglasnost Odbora o odlukama likvidacije	Sastanak Odbora jedanput mesečno (KAP Op Politika 6.17.1	29	1,246	99%	18	1%
			39 Zahtev PKVS za redosled zatvaranja	Procena	15	1,261	100%	3	0%
			40 Obaveštenje poslovnim registrima za zatvaranje slučaja	Procena	3	1,264	100%	0	0%

42 Meseca

Liste radnika 20%

Zbog posebnog statusa zaposlenih u preduzećima u društvenom vlasništvu, I uticajem koji će privatizacija imati na status ovih preduzeća, prava radnika su da imaju pravo na procenat od postupka privatizacije I likvidacije na osnovu prioriteta.

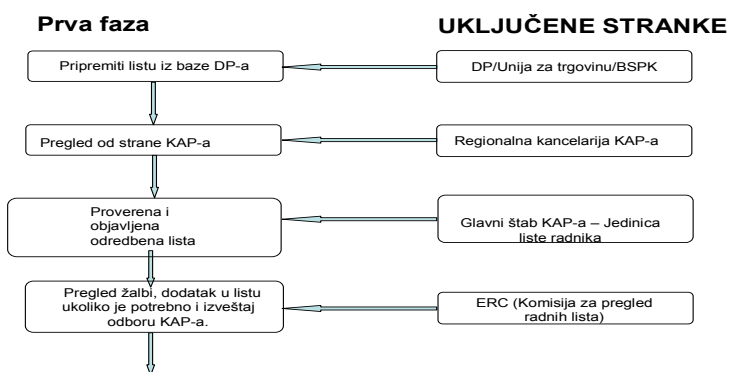
Proces je započeo kada se uspešno realizuje prva prodaja DP-a I kada 20 % bude izdvojeno kao poverenički fond za dobrobit prava zaposlenih. Ipak, trenutni proces je prilično kompleksan I dugotrajan, naročito kada dodje do razmatranja I donošenja odluka od strane PKVS-a.

U osnovi process od raspodele 20% može biti podeljen u tri glavne faze kako je dole opisano:

Prva faza

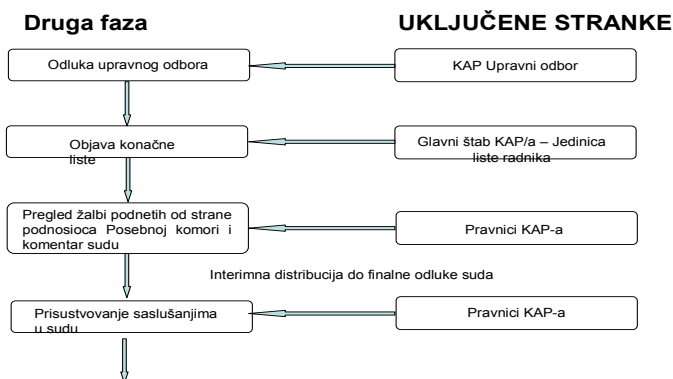
Prva faza je priprema takozvane odredbene liste, koja je pripremljena od strane predstavnika DP-a I razmotrena od strane KAP-a. Čim odredbena lista bude spremna treba biti objavljena u novinama. Svrha je pružiti radnicima priliku da razmotre listu I dostave KAP-u bilo kakvu korekciju za koju smatraju da bi trebalo da bude izvršena.

Proces od 20%

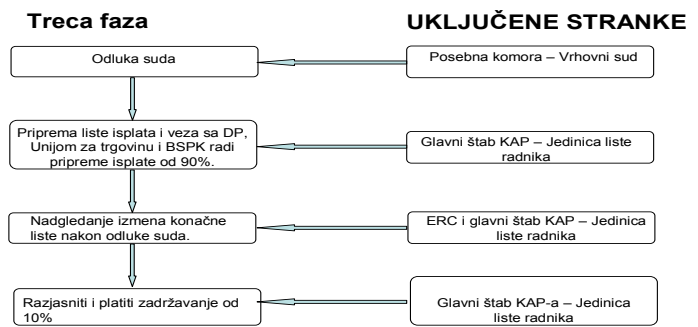
Druga faza

Druga faza je priprema konačne liste nakon razmatranja svih žalbi primljenih u vezi sa odredbenom listom. Jednom odobrena lista od strane KAP upravnog odbora, je objavljena konačna lista I bilo koja ugovorna strana može uputiti svoje žalbe PKVS-a.

Treća faza

Treća faza uključuje razmatranje svih žalbi na konačnu listu izdatu od strane PKVS-a. Između prijema žalbi i odluke PKVS-a, agencija može nastaviti sa unutrašnjom distribucijom dela od 20%, uz odobrenje KAP upravnog odbora, do konačne odluke PKVS-a.

Videće se iz sledećeg rezimea da je samo 60 od 193 konačnih lista podnetih PKVS-a bilo odobreno od strane ovog Suda. Razumljivo je da punu vrednost prava radnika KAP ne može objaviti dok se lista ne odobri od strane PKVS-a. Uprkos inicijativi KAP-a na unutrašnjoj raspodeli šeme radi ublažavanja poteškoća radnicima, gde je deo iznosa za distribuciju isplaćen i do datuma konačne isplate od strane KAP-a u iznosu od €26 miliona.

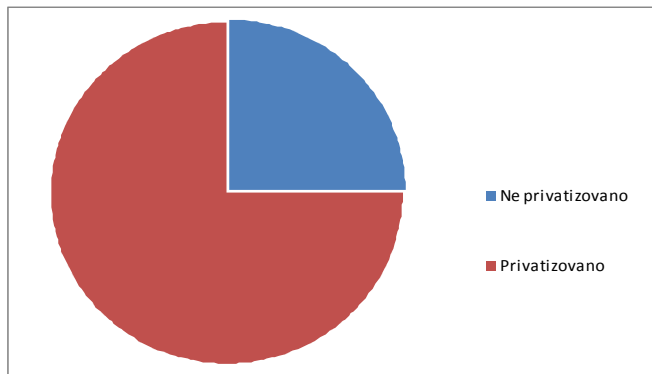
Pregled distibucije 20% za liste radnika	KPA (Preko 6 godina)	KAP (preko 3 godine)	Ukupno
Broj preliminarnih lista	41	119	160
Broj konačnih lista	66	127	193
Broj lista odobrenih od strane PKVS-a	59	1	60
Ukupan iznos za distribuciju	€ 21,144,934	€ 41,204,274	€ 62,349,208
Iznos za distribuciju (uključujući unutrašnju distribuciju)	€ 15,657,121	€ 26,083,131	€ 41,740,252
Broj isplaćenih radnika (konačna i unutrašnja distribucija)	9,394	12,918	22,312

Ali puna vrednost konačne liste podnete PKVS-a iznosi €62 miliona (od ukupno prava od preko € 100 miliona) i preostalih €21 milion nemože biti realizovan do odobrenja konačnih lista od strane PKVS-a. Biće zabeleženo da je KAP završio 127 lista radnika za tri godine svojeg postojanja, što je u poredjenju sa 66 lista završenih od strane KPA u toku njihovih šest godina postojanja znatno bolje. Ovo je rezultat promišljenih političkih odluka iz 2009 od strane KAP-a u cilju ubrzavanja procesa distribucije prava radnika.

Analiza rezimea

KAP osnovne aktivnosti u ime privatizacije, likvidacije, 20% lista radnika i raspolaganje povereničkim fondovima od strane KPA u toku perioda od šest godina i KAP-a u toku perioda od tri godine sažeti su na sledeći način:

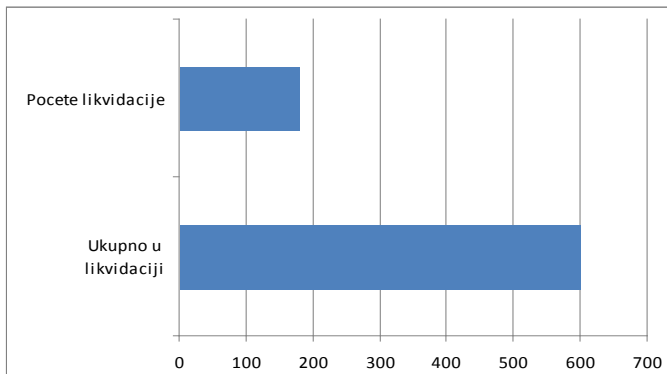
Privatizacija

Postoji 600 DP-a navedenih u KAP registru, i otprilike 400 njih se smatra održivim poslovima ili imovinom pogodnom za privatizaciju a ostalih 200 biće obradeno kroz process likvidacije.

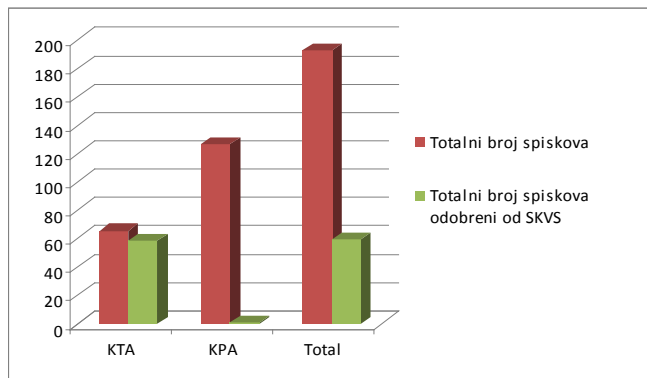
Sa otprilike 300 privatizacija već završenih od potencijalnih 400 DP-a na putu je da bude završeno.

Likvidacija

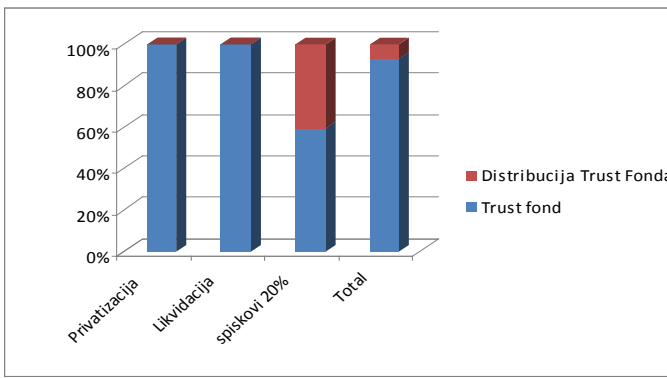
Sa započetih 179 likvidacija i većinom, manje od 10 % završenih, ima još puno posla za završetak likvidacionog procesa. Završetak likvidacionog procesa kontroliše distribuciju fondova podnosiocima žalbi i vlasnicima.

Liste radnika 20%

U poslednje dve godine, KAP je završio 127 lista , ali je samo jedna bila odobrena od strane PKVS-a Kosova. Postoji hitna potreba za reformiranjem PKVS-a Kosova da bi se odobrile liste radnika i tako omogućiti KAP-u da distribuira preko €60 milliona kao prava zaposlenih.

Poverenički fondovi

Agencija ima skoro €530 milliona koje drži u poverničkim fondovima koji nemogu biti distribuirani dok se likvidacija ne okonča uz odobrenje PKVS-a Kosova. Nedavno predložene promene zakonima KAP-a i PKVS-a ukazaće na uska grla i oslobodiće povereničke fondove za distribuciju nedvosmislenim, pravim poveriocima i vlasnicima, za dobrobit domaće ekonomije.

Korporativno upravljanje

KAP ima izvršnu upravnu vlast nad DP-ima kako je predviđeno zakonom KAP-a Član 6. Ova vlast uključuje i moć da se preduzme bilo kakva akcija koju agencija smatra razumnom u cilju očuvanja ili povećanja vrednosti, održivosti i upravljanja preduzećem. Ova vlast je skoro univerzalna i detaljisan je u pod-članu 19 koji se ovde ne ponavlja. U dodatku, zakon KAP-a, Član 7 garantuje agenciji generalnu upravnu moć nad DP-ima i omogućava KAP-u diskreciju u obavljanju svakodnevnih poslova DP-a koje treba vršiti uz upravu i druge kontrolne organe DP-a bez predrasuda prema ovlašćenjima KAP-a u vezi sa privatizacijom i likvidacijom.

Sam KAP prikuplja i objedinjuje podatke uključujući i finansijske izveštaje DP-a na redovnoj osnovi u cilju podrške privatizacionim i likvidacionim procesima.

Divizija korporativnog upravljanja upravlja DP-ima koja još uvek nisu predmet privatizacije ili likvidacije.

Takodje nadgleda ova DP-a koja su predmet komercijalizovanih ugovora iz prošlosti, sledeći obaveze investitora DP-a privatizovanih od strane KPA kroz metodu posebnog spin-off-a i upravljanje DP-ima koja su pod direktnom upravom KAP-a. Konačno divizija korporativnog upravljanja nadgleda operacije koje su u toku u Trepči.

Kako je navedeno u ovom izveštaju postoji samo jedno preostalo DP-e koje je predmet komercijalizovanog ugovora (Fapol, Podujevo).

Nadgledanje i kontrola DP-a koja nisu još uvek privatizovana ili likvidirana usled neuspešnog upravljanja potpala su pod kontrolu KAP-a, kao i u nečuvanim slučajevima gde je KAP preuzeo kontrolu preduzeća direktnim upravljanjem.. Gde je moguće preduzeće privatizovati u cilju njegovog prebacivanja u privatni sektor i u slučajevima gde nema izgleda za oporavak, DP-e se likvidira. Trenutno KAP ima 7 preduzeća pod direktnom upravom i sva su pod aktivnim razmatranjem za privatizaciju ili likvidaciju u bliskoj budućnosti.

Posebni Spin Off-ovi (PSO-ovi) uključili su obaveze dela investitora u uslovima zapošljavanja i investiranja i mnoge od njih su naišle na poteškoće koje su rezultat ugovorom potvrđenih pojedinosti. Kako

je navedeno KAP nije primenio metod privatizacije posebnim spin-off-om, jer se rad sa nasledjem posebnih spin-off-ova pokazalo kao dugotrajno i ekstremno složeno za upravljanje, naročito za upravni odbor. Komplikacije koje su se dogodile uglavnom kod takozvanih mera ugovora od strane prethodne agencije i naročito zbog neizvršenja i nemarnog nadgledanja od strane KPA u vezi sa neispunjavanjem obaveza u vezi sa investiranjem i obavezama o zapošljavanju.

Od originalnih 25 PSO-ova, 15 je Of the original 25 SSOs, 15 je u skladu sa svojim obavezama bilo oslobođeno od nadgledanja od strane KAP-a. Najznačajnije priče o uspešnim preduzećima kao što su: Ferronikeli, Peja Brewery, Banja e Kllokotit, IMN Brick Factory, Balkani, Rahoveci Winery, Pipe Fctory, Tullorja Kemnice, Mulliri Ferizaj, Seed Factory, Flour Mill Fushe-Kosova, M&Silloi, Modeli itd.

Sa druge strane spectra je Llamkos u Vučitrnu koji je na spektakularan način 2008 u vlasništvu bugarske holding kompanije otišao u likvidaciju 2010 sa gubitkom od preko €1 bilion. Propast Llamkosa kao rezultat velike pljačke imovine i lošeg upravljanja rezultirao je u gubitku 450 radnih mesta što je predstavljalo veliki udarac lokalnoj zajednici. KAP je ponovo došao u posed Llamkosa 2010 i sledeći dugotrajnu potragu za novim investitorom, sada je u poodmakloj fazi nalaženja stranih investitora koji su stručni i imaju marketinške sposobnosti da ovaj vredni pogon vrata u proizvodnju. Divizija korporativnog upravljanja nastavlja sa nadgledanjem 9 PSO-ova.

Zbirna tabela sa detaljima PSO-ova sledi:

Sveobuhvatan rezime posebnih spin-off-ova

Br.	NP	Datum ugovora	Prodajna cena	Obaveze ulaganja	Vrednost prema reviziji	% od ispunjenja	Obaveza zapošljavanja	Broj prema reviziji	% od ispunjenja	
PSO oslobođen od Ugovora o obavezama od strane KPA										
1	Perparimi	23/03/2005	1,198,749	2,000,000	2,001,530	100.08%	150	154	102.67%	
2	SunflowerOil	26/06/2006	460,000	-	-	-	169	174	102.96%	
PSO oslobođen od Ugovora o obavezama od strane KAP/a										
3	Banja e Klokotit	24/11/2005	1,805,550	3,150,000	3,252,000	103.24%	201	201	100.00%	
4	Peja Brewery ⁵	29/06/2006	11,130,000	15,206,000	15,234,098	100.18%	612	612	100.00%	
5	IMN Brick Factory	28/07/2006	5,689,432	-	-	-	666	667	100.15%	
6	Ballkan L.L.C	21/07/2005	1,400,000	6,000,000	5,902,277	98.37%	375	375	100.00%	
7	Feronikeli	20/04/2006	30,554,371	20,000,000	59,677,464	298.39%	1,000	1,045	104.50%	
8	Rahoveci Winery	31/07/2006	4,302,900	5,000,000	4,772,692	95.45%	250	252	100.80%	
9	IMK Pipe Factory	20/11/2007	3,657,000	13,200,000	12,488,583	94.61%	360	364	101.11%	
10	Tullorja Kamenice	04/06/2008	160,189	-	-	-	81	84	103.70%	
11	Mulliri Fabrika e Bukes, Ferizaj	28/04/2008	568,750	5,000,000	4,673,121	93.46%	80	83	103.75%	
12	Seed Factory ¹	11/06/2006	201,999	-	-	-	-	-	-	
13	FlourMill Fushe Kosova	10/07/2007	2,505,555	15,000,000	14,362,698	95.75%	260	260	100.00%	
14	Shpk "M&SILLOSI"	11/05/2005	1,000,000	19,887,564	19,328,797	97.19%	358	367	102.51%	
15	Modeli	13/04/2007	630,000	2,200,000	2,040,906	92.77%	170	170	100.00%	
PSO na koje se Opcija opoziva upotrebljavala										
16	Lamkos Steel LLC	21/07/2005	4,151,000	15,000,000	1,666,265	11.11%	500	500	100.00%	
PSO koja je pod nadgledanjem										
17	MineX ²	12/07/2010	103,000	-	-	-	145	145	100.00%	
18	Hotel Iliria ³	31/07/2006	1,610,000	3,000,000	5,987,044	199.57%	250	131	52.40%	
19	KosovaTex	31/08/2006	3,112,001	4,000,000	4,073,502	101.84%	200	207	103.50%	
20	FAN ⁴	23/03/2006	2,310,000	2,800,000	1,808,000	64.57%	236	138	58.47%	
21	NBI Suhareka	27/08/2007	4,175,999	8,600,000	4,234,550	49.24%	345	156	45.22%	
22	Grand Hotel	13/10/2006	8,160,000	20,200,000	1,244,373	6.16%	540	540	100.00%	
23	Xim Stezovci	13/12/2007	730,000	14,300,000	138,073	0.97%	238	11	4.62%	
24	Magnezite Mine Goleshi LLC	11/12/2007	810,000	16,200,000	117,570	0.73%	355	58	16.34%	
25	IDGJ Tabacco	14/08/2006	1,400,000	5,599,000	1,057,876	18.89%	799	287	35.92%	
Ukupno							196,342,564	164,061,419	8,340	6,981

¹ NP Fabrika semena kao uslov u Ugovoru o obavezama imala je promet u iznosu od 200.000 €, koji će se postići kao rezultat proizvodnje, prerade i prodaje semena

² Predstavljani zaposleni u tabeli za Novo Preduzeće MineX je broj zaposlenih koji prijavljuje kupac u prvoj godini izveštavanja koji je predmet spoljašnje revizije.

³ Zaposleni predstavljeni u tabeli za Novo Preduzeće Hotel Iliria je broj zaposlenih koji prijavljuje kupca za prvu godinu izveštavanja koja je predmet spoljašnje revizije

⁴ NP FAN u toku redovnog period obaveza od dve godine je ispunjen, obaveza zapošljavanja je u skladu sa Ugovorom o obavezama.

⁵ Pečka pivara u toku redovnog period obaveza od dve godine je ispunjena, obaveza zapošljavanja je u skladu sa Ugovorom o obavezama.

Naša strategija

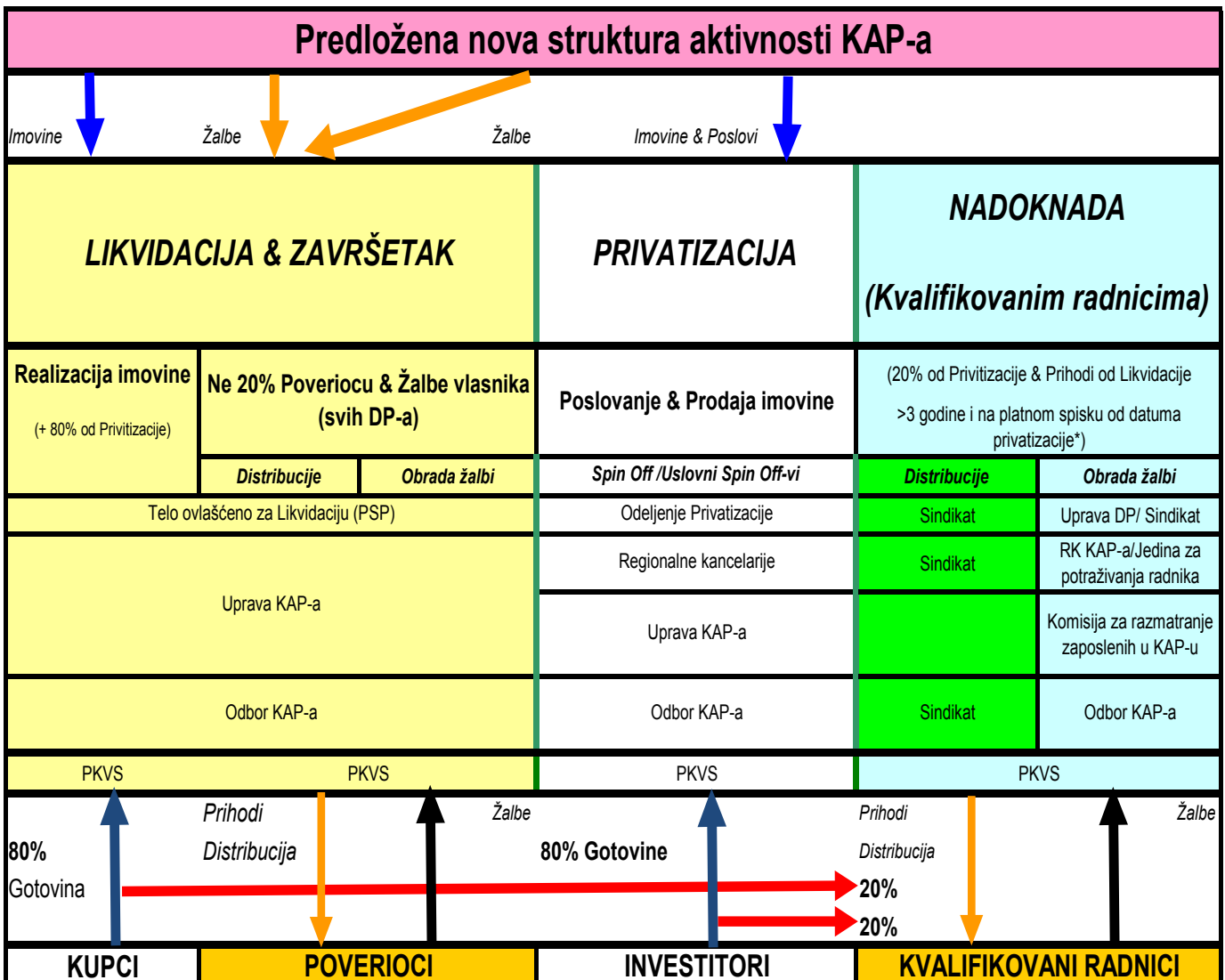
Strategija KAP-a je da iskoristi revidirani zakon i izgradi novi postupak likvidacije koji odgovara svojoj svrsi, biće u skladu sa novim zakonskim rokovima i ubrzaće distributivni proces fondova radnicima koji su na listi za 20%.

Dugoročni plan za agenciju biće da postavi ljude koji vode organizaciju koja će završiti privatizaciju svih održivih sredstava i urediti prodaju bilo koje preostale imovine čineći je mnogo produktivnijom korišćenjem u privatnom sektoru.

Agencija će rešavati žalbe na fer i efikasan način i radiće efikasnije sa korišćenjem spoljašnjih saradnika u pružanju usluga koji će pomoći u izvršavanju 600 likvidacija.

Uspostaviće se bolja integracija agencijskih regionalnih kancelarija i glavnih sedišta sa novim politikama i praksama koje će kreirati službe koje će obezbediti da se privatizacija i likvidacija obavljaju na vreme i na efikasan način. Kao deo ovakvog pristupa, doći će do veće specijalizacije kadrova što će pak rezultirati poboljšanjem kvaliteta rada i rezultata.

Drugi ciljevi novog upravnog tima uključiće da KAP zadovolji svoje obaveze preduzimanjem i restrukturiranjem same agencije i stvaranju novog fokusa na odgovore na zahteve podnosilaca žalbi na blagovremen i profesionalan način zbog prepoznavanja poteškoća uzrokovanim odlaganjima i kašnjenjima sa odgovorima na podnete žalbe

Politika, ciljevi i koristi od novih zakona

U prilogu ispod su politika, ciljevi i koristi od izmene odgovarajućih zakona, naime novi zakon KAP-a i specifični aneks likvidacije, novi zakon o reorganizaciji određenog preduzeća koje je od strateškog značaja za ekonomiju Kosova i temeljno revidiran zakon o posebnoj komori vrhovnog Suda Kosova koji će se isključivo baviti pitanjima vezanim za KAP.

Novi zakon KAP-a Ekonomska pozadina

Ekonomska rekonstrukcija i razvoj Kosova i dobrobit njegovog stanovništva je od izuzetnog značaja i zahteva propisnu administraciju, blagovremenu privatizaciju i likvidaciju preduzeća u društvenoj svojini. KAP likvidacije ne napreduju. Ovakvo stanje stvari nije održivo. Pritisak javnosti za oslobađanje povereničkih sredstava koja će ubrizgati vrednu likvidnost domaćem finansijskom tržištu. Hitno je potrebno rušenje stare prakse DP-a i njihova zamenom novim, rezonantnim privatnim sektorom.

Društvene aplikacije

Distribuiranje radnicima, poveriocima i podnosiocima žalbi dešava se veoma sporo doprinoseći time ekonomskim teškoćama, naročito nezaposlenosti. Prebacivanje imovine sa DP-a na privatni sector doprineće kreiranju održivog zaposlenja.

Poželjni ishodi politike

Revidirani zakon KAP-a ubrzaće privatizaciju i likvidaciju sa sledećim ciljevima politike vlade na umu:

- Ubrzavanje prenosa mirujućih sredstava na privatni sector;
- Pобољшanje javnog imidža agencije kroz veću transparentnost i odgovornost;
- Agencija će postati odgovornija javnosti i poveriocima uopšte;
- Ubrzavanje distribucije od preko bilion Evra poveriocima, podnosiocima žalbi i budžetu.

Konačno i ubrzavanje domaćih i stranih investicija i prilika za potencijalne investiture koji su zainteresovani za imovinu trenutno u vlasništvu DP-a, čime se doprinosi uopštenom ekonomskom razvoju.

Pravno okruženje

Postojeći zakon KAP-a sadrži niz otežavajućih slojeva koji uzrokuju ozbiljna uska grla i značajna kašnjenja. Ova kašnjenja u distribuiranju poverenih sredstava su neneamerna i štete istim stranama koje su ove pravne strukture dizajnirane da bi zaštitile bivše zaposlene, poverenike i zakonite vlasnike. Od vitalnog je značaja da se ponovo napiše novo pravno

okruženje u cilju olakšavanja i ubrzavanja privatizacionih i naročito likvidacionih procesa u korist naroda Kosova i ekonomske dobrobiti nove države, koja je u osnovi imperativne čitave upotrebe, a takodje je i ustavna kategorija.

Ključni elementi predloženog novog zakona

- Pojednostavljuvanje konsolidovanog zakona koji će ukloniti potrebu za unakrnim referencama UNMIK materijala;
- Poboљшanje moći agencije da kontroliše, ubrzava i administrira privatizaciju i likvidaciju;
- Restruktuiranje MCK angažmana u agenciji koje bi trebalo rezultirati povećanjem odgovornosti agencije za likvidacioni process;
- Kreiranje novih principa finansiranja agencije sa fleksibilnošću u rastu dodatnih fondova od strane donirajućih organizacija. Ovo će značajno smanjiti teret kosovskog budžeta i učiniti predmet finansiranja agencije prema zakonu o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima;
- Omogućiti uvodjenje profesionalnih usluga u cilju ubrzavanja likvidacionog procesa;
- Opunomoćivanje za naimenovanje pravnih i privatizacionih eksperata kao savetnika u transakciji učiniće privatizaciju i likvidaciju uspešnijim;
- Smanjenje vremena likvidacije sa 42 na maksimum 20 meseci sledeći principe svetske banke;
- Omogućiti ranije oslobađanje povereničkih fondova poveriocima i podnosiocima žalbi sa viškovima u budžetu,
- U kombinaciji sa novim zakonom o reorganizaciji i revidiranom posebnom komorom vrhovnog Suda, novi zakon KAP-a koristiće procesima privatizacije i likvidacije i doprineće ekonomskom razvoju uvećanjem odgovornosti agencije i razvoju poverenja svih zainteresovanih strana, uključujući i poverioce.

Novi zakon u reorganizaciji određenih preduzeća

Ekonomska pozadina

Trepča trenutno posluje u veoma malom obimu sa minimalnim primanjima i velikim troškovima (prosečno 10% od ranije proizvodnje). Kao posledica ove rudarske grupe je pravljenje endemskih gubitaka i ozbiljnog odliva iz Kosovskog budžeta i donatorske zajednice. Ovakvo stanje stvari je neodrživo.

Opstajanje imovine rudnika u severnom delu Kosova koje odbija da izveštava ili da saradjuje sa(sa izuzetkom primanja subvencija iz kosovskog budžeta) kosovskim institucijama je neodrživa.

Potrebne su značajne investicije u rudnicima i topionicama u cilju implementiranja unapređenja neophodnih da Trepča rudnik i metalurgija postanu operativni.

Ali mišljenje eksperta pokazuje da grupa raspolaže nadoknadivim rezervama minerala u vrednosti između 8 i 12 milijardi Evra i Trepča ima potencijal da postane najveća po deviznim zaradama na balkanu.

Društvene implikacije

Radna snaga u rudarstvu naglo stari (prosečna starost je 55 godina). U roku od tri do pet godina čitava radna snaga biće u starosnom dobu za odlazak u penziju, što znači gubitak iskustva i tehničkih sposobnosti. Revidirana Trepča ima kapacitet da stvori značajna održiva radna mesta (svakako najveći poslodavac u zemlji) da ne pominjemo značajne koristi od sekundarnog zapošljavanja i pružanja poslovnih usluga.

Poželjni politički ishodi

Pravni okvir biće revidiran i novi zakon omogućiće uspešnu revitalizaciju Trepče sa sledećim ciljevima politike vlade imajući u vidu:

- Revitalizacija rudarske industrije na Kosovu kroz privatizaciju/koncesiju/likvidaciju Trepče.
- Kreiranje značajnog, održivog zapošljavanja širom zemlje.
- Pozvati direktne strane investicije od međunarodnih rudarskih grupa sa globalnim dometom, tehničkom ekspertizom, in-

vesticionom sposobnošću i kapacitetom da učestvuju u troškovima zaštite životne sredine i učešćem u revitalizaciji.

- Kreirati mogućnosti zarade izvozom i kroz to ostvare značajne zarade u korist kosovskog budžeta.

Konačno i kreiranje najveće investicione prilike u zemlji i stavljanje kosovskih prirodnih resursa u rad za korist republike Kosovo i njenih građana.

Pravno okruženje

Kosovska agencija za privatizaciju (KAP) se bori da produži odluku na moratorijum izdatim od strane posodne komore vrhovnog Suda (PKVS) sa zaključnim datumom decembar 2011.

Važeći zakon KAP-a kombinovan sa UNMIK uredbom 2005/48 (originalno izradjen radi reorganizacije i likvidacije Trepče) ne obezbeđuje adekvatnu zakonsku platformu za izvođenje metodologije reorganizacije i restrukturiranja Trepče.

Veoma je važno da pravno okruženje bude odmah ponovo napisano radi olakšanja uspešnosti privatizacije u korist naroda Kosova i ekonomske dobrobiti naše nove države.

Ključni elementi novopredloženog zakona

- Fleksibilni reorganizacioni uslovi radi privlačenja globalnih rudarskih investitora.
- Priznavanje istinskih podnosilaca zahteva i fer namirivanja u skladu sa međunarodnim obavezama.
- Sudski nadzor procesa kreiranja transparentnosti i otvorenosti.
- Predstavljanje poverilaca radi obezbeđivanja fer koristi od spoljašnjih saveta i obezbeđivanja kupovine
- Adekvatna ovlašćenja kosovskoj agenciji za privatizaciju da kontroliše i upravlja procesima.
- Široka ovlašćenja za naimenovanje rudarskih, pravnih i privatizacionih eksperata kao savetnika za transakcije u korist republike Kosovo i njenih građana.
- Blagovremena isplata žalbi u saglasnosti sa principima povereničkih prava svetske banke.

Novi zakon o posebnoj komori vrhovnog Suda Kosova

Istorijat

Posebna komora vrhovnog Suda Kosova (PKVS) osnovana je 2003 i njen je jedini cilj bio rešavanje žalbi u vezi sa odlukama ili akcijama tadašnje kosovske poverilačke agencije (KPA). KPA je raspuštena juna 2008 i zamenjena je kosovskom agencijom za privatizaciju (KAP) koja je formirana pod ustavom republike Kosovo.

Od samog početka PKVS –a odbija da prizna KAP kao zakonskog naslednika KPA niti priznaje ustav Kosova. Odnosi su postali više nesaradjujući kada je specijalni predstavnik generalnog sekretara UN-a (SPGS) proglasio sebe izvršnom vlašću nad svakom stvari u vezi sa KPA i kako sada KPA više ne postoji onda je SPGS dužan da preda KAP-u sve dosijee bivše KPA:

Potreba za fundamentalnim promenama je zasnovana od strane KAP-u i ista vodi kampanju za promene od samog početka.

Prilika da se reši enigma dogodila se u martu 2011, kada je KAP dobio čuveni slučaj protiv PKVS-a u kršenju "ljudskih prava" gde je predmet razmatrao ustavni Sud koji je presudio da PKVS odbija da prizna KAP I da odbija agenciji njena prava na fer sudjenje. Pored problema priznavanja, administracija PKVS-a je haotična I postoji značajan zaostatak u slučajevima odbijanja KAP podnosilaca žalbi i pravde koju isti zaslužuju.

Ekonomska rekonstrukcija i razvoj Kosova i dobrobit njegovog stanovništva je od izuzetnog značaja i efikasno funkcionisanje PKVS-a je ključno u blagovremenoj privatizaciji i likvidaciji preduzeća u društvenom vlasništvu. Takođe postoji pritisak od strane javnosti na agenciju da oslobodi značajne agencijske poverilačke fondove koji će ubrizgati vrednu likvidnost na domaće finansijsko tržište.

Dalekosežne promene u statusu i funkcionisanju PKVS-a su prema tome hitne.

Poželjni politički ishodi

Revidirani zakon PKVS-a će olakšati uspeh privatizacije I likvidacije preduzete od strane agencije uz sledjenje ciljeva vladine politike:

- Ubrzavanje prebacivanja imovine preduzeća u privatni sector
- Pozitivni efekti socijalnog statusa bivših zaposlenih ubrzanjem distribucije od 20% postupka privatizacije i likvidacije DP-a
- Jačanje odgovornosti agencije prema javnosti i prema poveriocima generalno.
- Ubrzavanje distribucije poverilačkih fondova poveriocima i podnosiocima žalbi.

Pravno okruženje

Postojeći zakon PKVS-a sadrži duge rokove koji uzrokuju ozbiljna uska grla i neželjena kašnjenja procesa.

Duge proceduralne žalbe negativno utiču na zaključivanje likvidacija koje takodje ometaju distribuciju povereničkih fondova poveriocima i podnosiocima žalbi.

Broj nerešenih lista zaposlenih u vezi sa poricanjem žalbi bivših radnika DP-a i njihovim pravima na udeo u procesu privatizacije i likvidacije.

Veoma je važno da pravno okruženje bude odmah ponovo napisano radi olakšanja uspešnosti privatizacije u korist naroda Kosova i ekonomske dobrobiti naše nove države.

Ključni elementi novopredloženog zakona

- Pojednostavljanje konsolidovanog zakona koji će ukloniti potrebu za unakrnim referencama UNMIK materijala
- Značajne promene u sastavu PKVS-a I njegovih odbora, kao i povećanje prisustva nacionalnih sudija;
- Povećanje broja sudija i odbora koji rade na slučajevima privatizacije i likvidacije;
- Povećanje svrsishodnosti postupaka eliminisanjem diskrecije PKVS-a u vezi sa slučajevima na nižim Sudovima;
- Omogućavanje bržeg Sudskog pregleda žalbi omogućava brži pregled prijave i pritužbi postavljanjem strožijih rokova za rasprave PKVS-a;
- Ubrzavanje sudskih razmatranja izazvanih odlukama na žalbe u likvidaciji;

U kombinaciji sa novim zakonom o reorganizaciji i revidiranom posebnom komorom vrhovnog Suda, zakon će ubrzati privatizaciju i likvidaciju i na taj način doprineti ekonomskom razvoju.

Zaključci

Privatizacija i likvidacija su stub ekonomske transformacije Kosova i ova izjava reflektuje se u ključnim ekonomskim kriterijumima citiranim u Partnerskom Ugovoru Evropske Unije za Kosovo koji kaže: "... značajna prednost privatizacije bivših preduzeća u društvenom vlasništvu u vezi je sa rasporedima agencije za privatizaciju".

Svi ekonomski indikatori pokazuju da je ekonomija Kosova u porastu, trend u kojem ne uživaju neki od naših suseda ineki od makroekonomskih posmatrača takodje ukazuju da su procesi privatizacije i likvidacije jedan od ključnih vodiča u rastu privatnog sektora. Ova informacija predstavlja veliko ohrabrenje agenciji da nastavi svoj rad, završi privatizaciju ostataka raspoložive imovine i onda završi posao oslobađanjem svih drugih sredstava za zapošljavanje u privatnom sektoru, kroz prodaju imovine likvidacijom. KAP snažno veruje da radi dobro u teškim i izazivajućim okolnostima i u cilju povećanja performansi nastavi sa glatkim izvodjenjem operacija, postoji hitna potreba za identifikacijom uzroka spore privatizacije i zaustavljenje likvidacije koje kreiraju pravedni gnev medju poveriocima i podnosiocima žalbi i naročito medju nezaposlenim radnicima koji potražuju 20% i koji im nisu isplaćeni u razumnom vremenskom periodu.

Problemi i njihovo rešavanje

U toku prethodne dve godine KAP je bila fokusirana na brojne studije, observacije, komentare i preporuke od strane nezavisnih eksperata. Smatralo se da je privatizacija suviše spora i kritikovana je kao posledica rada prethodnika agencije, odnosno KPA. Ova reputacija prihvaćena je od strane KAP-a iako je bila nezaslužena, KAP je prepoznao kritiku i ubrzao je proces privatizacije. Ali ova inicijativa proizvela je mnogo teži zadatak jer je KPA privatizovala mnogo atraktivnija preduzeća pa se KAP sada suočava sa radom na slučajevima koji se susreću sa mnogobrojnim problemima kao što su preduzeća sa sumnjivom poreklom imovine ili imovinom bez ikakvog porekla, firme koje su tada izgubile svoje tržište ili baze kompetencija zbog toga što godinama odumiru. Uprkos tome, KAP radi sa uspehom u teškim okolnostima.

Likvidacija se pokazala kao veliki problem. Trebalo je puno vremena da bi se otkrio pravi uzrok poteškoća koji je pokazalo se vladajući zakon sa loše dizajniranom metodologijom likvidacije. Zakon KAP iz 2008 sadrži teške slojeve u procesu pregleda žalbi što je uzrokovalo uska grla i značajna odlaganja. U dodatku ovoj situaciji, spora obrada pravnih slučajeva procesuiranih posebnoj komori vrhovnog Suda izaz-

vala je probleme koji su vodili skoro ka kolapsu likvidacionog procesa. Ironično, ova smrtonosna kombinacija problema rezultirala je negiranjem pravde za ljude kojima su ovi zakoni bili namenjeni, naime da zaštite poverioce i vlasnike.

Tri nova zakona napisana su u cilju rešavanja enigme likvidacije, novi zakon KAP-a, novi reorganizacioni zakon i suštinski preradjen zakon o posebnoj komori vrhovnog Suda. Ovi potpuno novi zakoni kreiraju radni pravni okvir za ubrzanje likvidacije i omogućice agenciji da započne sa raspodelom sredstava povereničkih fondova njihovim pravnim vlasnicima.

Ove izmene neophodne su u postojećem zakonodavstvu potrebne su u cilju omogućavanja pravilnog funkcionisanja KAP-a i PKVS Kosova koji će bez sumnje ubrzati ukupan proces privatizacije i naročito likvidacije zajedno sa distribucijom 20% zaposlenima koji imaju pravo na njih. Ovo će dozvoliti KAP-u da ispuni svoj mandat u razumnom vremenskom roku.

Vizija

Upravni odbor ostaje odgovoran za vođenje i usmeravanje KAP-a i odgovoran je za zainteresovane strane kao i ukupne performanse KAP-a.

KAP će preuzeti inicijativu i priliku stvorenu novim pravnim okvirom i ubrzaće i privatizaciju i likvidaciju. Dalje se očekuje da će PKVS Kosova biti marljiviji u upravljanju pravnim slučajevima i naročito odobrenjima radnih lista.

Konačno, ukupan cilj ostaje omogućavanje da su lekcije naučene do danas sveobuhvatno sprovedene. Svesni smo da će KAP u dogledno vreme postati manja organizacija, ali sa visoko profesionalnim rezultatima u unapredjivanju performansi i smanjenju troškova.

Mogu vas uveriti da upravni odbor KAP-a, uprava KAP-a i njegovo osoblje jesu odlučni da učine sve što je moguće da podupiru i održavaju poverenje svih relevantnih zainteresovanih strana u KAP-u. Transparentnost je stub demokratije i tržišne ekonomije.

Dino Asanaj

Predsedavajući upravnog odbora KAP-a

AGJENCIA KOSOVARE E PRIVATIZIMIT
KOSOVSKA AGENCIJA ZA PRIVATIZACIJU
PRIVATISATION AGENCY OF KOSOVO

www.pak-ks.org